

„Diváky vážnost v divadle spíše obtěžuje,“ tvrdí Daniela Kolářová

12.06.2014

Daniela Kolářová vystupuje v divadle již od svých dvaadvaceti let a patří k nejoblíbenějším herečkám současnosti. V Praze 3 žije přes deset let a nemůže si tuto městskou část vynachválit. Pravý důvod ji vyzpovídat, zvláště když se uvolila předčítat na Noci literatury úryvek z románu Tichý útěk rumunské autorky Leny Constante, který líčí vzpomínky ženy v období politických procesů v 50. letech v Rumunsku.

Jak se těšíte na dnešní večer?

Jsem hodně zvědavá. Je to tady docela neutěšené a já čtu zrovna úryvek, který se odehrává v 50. letech v Rumunsku, které fungovalo tehdy na stalinistickém principu. Výslechy, mučení... Prostředí menzy tomu docela odpovídá.

Budete předčítat s krátkými přestávkami pět hodin v kuse. Jak to zvládnete?

Noc literatury jsem absolvovala už před dvěma lety. Bez těch pauz by to ale nešlo.

Děláte si před četbou nějaké přípravy?

To víte, že se na to připravuji. Několikrát si to předtím přečtu, podtrhám si důležité významové pasáže, aby se v tom orientovali posluchači i já sama.

Žijete na Praze 3. Jak se vám tu líbí?

Přímo naproti Švehlovy koleje tady přes ulici, a už deset let. Jsme na hranicích s Vinohradami, takže přejdu ulici a už jsem hned někde jinde. Jsem tady moc spokojená. Je to tu hodně různorodé, není to jen pro jednu sociální vrstvu. Horní Žižkov je uspořádanější, zatímco ten dolní je spíš divočejší, ale má to svoje kouzlo. Třeba jsem ani neznala Parukářku, a když jsem ji objevila, byla jsem z ní nadšená. Praha 3 se začíná kultivovat. Je tu spousta pokoutních krámků, méně špíny. Chce to nějakou dobu, ale záleží na lidech, aby chtěli kultivovat prostředí, ve kterém žijí.

Co vám udělalo poslední dobou radost?

Já jsem třeba nadšená z Antonínova pekařství. Nevím, jestli je to rodinná firma, ale je úžasný, co dělají. Na vlastní oči vidíte, jak pečou přímo před vámi. Musí určitě vstávat velmi brzy, aby byly housky čerstvé.

Žižkov je úzce spjatý s postavou Jára Cimrmana. Se Zdeňkem Svěrákem jste v minulosti často spolupracovala.

V totalitě byl humor Zdeňka Svěráka úplný ráj. Inteligentní, nekomunální satira se spoustou významů, na které lidi čekali. Jára Cimrman je pro mě jako Karel IV.

Vzpomenete si na svoje úplně první divadelní angažmá?

Když nebudu počítat Disk, první byla Shakespearova Bouře v Libeňském divadle. Končila jsem školu a bylo mi 22 let.

Přes čtyřicet let hraje divadlo. Můžete srovnat divadelní scénu před sametovou revolucí a po ní?

Před rokem 1989 byla normalizace a s ní i cenzura. Výběr knih, filmů a dramaturgického materiálu byl omezený, protože byl v ideologických kleštích. Fakt je, že i v těch hrách se ale daly vykutat různé pasáže, na které diváci ihned reagovali. Po revoluci zas došlo k tomu, že magistrát kontroluje návštěvnost divadel a z toho odvíjí dotace pro divadla. Jenže dnešní trend je takový, že lidi chtějí hlavně komedie, vážnější tituly mají menší návštěvnost. Smutné zjištění, v jaké menšině jsou lidé, kteří vnímají kulturu jinak než přes legraci. Ukazuje se, že vážnost v divadle spíše obtěžuje.

V které hře zrovna vystupujete, kde divák musí přemýšlet víc o textu?

Výborná je hra Poslední z Haussmanů, kde je vlastně reflexe na celou beatnickou generaci a na její děti, které vidí vše úplně jinak. Je to takové mezigenerační téma. Sice byli diváci, ale nebylo plno. To samé u Frishovy Andorry, vynikající krásné představení, ale lidí chodí také málo, protože se řeší židovský problém za války. Přitom tohle téma přesahuje do současnosti. Antisemitismus existuje a někdy ve vlnách i sílí. Je popíraný holokaust, takže je vidět, že to téma je nutné neustále připomínat.

Ve hře Poslední z Haussmanů hraje svéráznou hippísačku. Jak vypadala Daniela Kolářová v 60. letech?

Je to zajímavý, protože my jsme květinové děti sledovali vlastně zpovzdálí. Když se v 60. letech trochu uvolnila atmosféra a dostala se sem beatnická literatura, jenom nás to stejně minulo, protože záhy přišla normalizace a vše se utnulo. Proto jsem brala inspiraci akorát z knížek, které jsem občas měla šanci číst. Taky měly představu, že změní společnost a utlumí materiální princip a budou se schopni žít sami. Dokonce se říká, že i ty drogy, co se tam objevily, infiltrovala americká vláda, protože se hippies obávala.

Vidíte rozdíl v přístupu k divadlu současné generace s tou, kterou důvěrně znáte, jako byli Vlastimil Brodský, Miloš Kopecký, Jiřina Jirásková?

Asi ne. Vždycky záleží na tom, komu se v režii dostane mladý herec do rukou. Ale myslím si, že všechny ty seriály jsou pro začínající herce zničující, pokud nemají zázemí v divadle. Divadlo je odlišný princip práce, který prohlubuje dovednosti. Platy v divadlech jsou ale tak ubohé, že seriály jsou holt dobrá záplata. Pokud mají rodinu, práci brát musí. Je to zvláštní začarovaný kruh. Ale jak jste jmenoval tuto hereckou generaci, podstatu, ten grunt a jít do hloubky, zvládala na výbornou. Pokud se chcete jenom líbit, končíte akorát s plastickými operacemi, protože chcete v sedmdesáti vypadat na dvacet. A to je absurdní.

Oblíbená jsou nyní divadla jako site specific art a jiné žánry pouličního rázu. Jak se na ně díváte?

Je to báječné. Třeba i cirkusová divadla obdivuji. Některé projekty jsou úžasné, hlavně jak neustále posouvají hranice a pracují úplně nově v týmech. Poskládat lidi z celé Evropy, toho jsme nikdy nemohli dosáhnout. Ráda jsem dělala na projektech v Divadle Komédie německy píšících autorů, a dodnes si toho cením, že jsem si na to mohla aspoň takto sáhnout.

Zmínila jste materialismus. Je to něco, s čím by se současná společnost měla poprat?

My jsme vstoupili do Evropského parlamentu, a tím jsme se i přihlásili ke křesťanským hodnotám. Ovšem slovo nepokradeš je nám cizí. Materialismu se dokonale povedlo vykořenit všechny tyto zásady a na to nepotřebujete být ani věřící. Je to prostě mravní kodex, z něhož se rodí právní řád, kde je nějaká hranice, za kterou není slušné jít.

Sama jste aktivně působila v politice. Co zbylo ze všech ideálů, s nimiž jste šla do veřejného života?

Vypadá to, že vůbec nic. ODS to tenkrát všechno převálcovala a na ni se napojily všechny ty lobby různých podnikatelů. Šlo jen o ekonomickou prosperitu a vzdálilo se vše jiným hodnotám. Já myslila, že priorita bude třeba i školství. Pan Švejnar říkal, že než se spustí ekonomická transformace, musí být vytvořen

nějaký právní rámec. Aby to podnikání mělo nějakou etiku. Protože bylo jasné, že když se to spustí na zelený louce, začne se krást a podvádět. A to vlastně lidi ve volbách v roce 1992 odmítli a zvolili si razantní cestu divoké privatizace.

Existuje podle vás nějaké řešení?

Podívejte se, Židům trvalo 40 let, než doputovali do Izraele. My už máme dvacet let za sebou. Možná je opravdu zapotřebí, aby se vygenerovaly nové generace, které nebudou zatížené minulostí, a ty to zvrátí.

Co připravujete do budoucna?

Něco se rýsuje. V divadle jsme dostali dramaturgický plán na příští sezónu, obsazení není ještě známé, takže nevím přesně, co mě čeká.

Text a foto: Martin Hošna